

30.11.2022

Lausuntopyyntö

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Viite: LA 69/2022 vp

Tilastokeskuksen lausunto

Tilastokeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Tausta

Tilastokeskus tuottaa Suomen virallisen tutkimus- ja kehittämistoimintaa (t&k) kuvaavan tilaston.

Tilastokeskus myös toimittaa kyseiset tiedot kansainvälisille organisaatioille kuten EU, OECD ja YK.

Tilastokeskuksella ei ole lausuttavaa lain sisällöstä tai tavoitteista. Perusteluissa ja lakiehdotuksessa olevat tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvät määritelmät ja käsitteet ovat kansainvälisten tilastointisuositusten ja Tilastokeskuksen ohjeiden mukaisia, niiden soveltamisessa verovähennykseen on tosin eräissä kohdissa eroavaisuuksia verrattuna Tilastokeskuksen ohjeistukseen. Seuraavassa tiedoksi joitakin yksittäisiä huomioita perusteluista ja lakiehdotuksesta tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilastoinnin näkökulmasta.

Soveltamisala

Lakiehdotus: Yleiseen ja ylimääräiseen lisävähennykseen on oikeutettu omaan elinkeinotoimintaansa tai maatalouteensa liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa harjoittava verovelvollinen.

Tilastokeskuksen sektoriluokitus 2012 mukaisesti maatalouden harjoittajat luetaan luokkaan S.141: Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilasto kattaa luokat: S.11 Yritykset, S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset, S.13 Julkisyhteisöt sekä S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavat verovelvolliset, jotka kuuluvat sektoriluokkaan S.14 kotitaloudet, eivät ole tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilaston kohdejoukossa. Kansainväliset suositukset tai EU-lainsäädäntö eivät myöskään edellytä näiden mukaan ottamista. Oletuksena on, että kansainvälisten määritelmien mukainen t&k-toiminta sektorilla S.14 on hyvin vähäistä ja satunnaista.

Eroja tilastointikäytäntöihin

T&k-palveluiden myynti

Perusteluosiossa sivun 7 toisessa kappaleessa kuvataan palveluntarjoajayritystä, jonka tekemän t&k-toiminnan tulokset myydään ulkopuoliselle asiakkaalle. Tällöin yritys ei voi tehdä lisävähennystä.

Tilastoinnissa ao. t&k-menot sisällytetään yrityksen omiin t&k-menoihin.

T&k-palkkausmenot

Perusteluissa sivulla 12 todetaan: Ehdotetun lain määritelmän mukaan palkalla tarkoitetaan vain nimenomaisesti työnantajan työntekijälle välittömästi maksamaa enakkoperintälain 13 §:n ja avainhenkilöverolain 1 §:n tarkoittamaa palkkaa. Siten esimerkiksi työnantajan palkkaan liittyvät sivukulut kuten työnantajan sosiaaliturvamaksut eivät ehdotuksen mukaan kuuluisi lisävähennysten perusteen piiriin.

Tilastoinnissa t&k-palkkausmenot sisältävät sivukulut.

T&k-toimintaa harjoittava yritys

Perusteluissa sivulla 13 todetaan: Tarkoituksena tutkimus- ja kehittämistoiminnan ostopalveluiden sisällyttämisellä lisävähennysten perusteeseen on ehdotuksessa erityisesti ollut se, että lisävähennyksistä voisivat hyötyä myös sellaiset pienemmät toimijat, joilla ei välttämättä ole resursseja oman nimenomaisen

30.11.2022

tutkimus- ja kehittämistoiminnan henkilöstön palkkaamiseen tai vuoden 2021–2027 lain mukaisen yhteistyövähennyksen mukaisen tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaation kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamiseen.

Tilastoinnissa yritys on t&k-toimintaa harjoittava, jos sillä on vähintään yksi t&k-henkilö ja 0,1 t&k-henkilötyövuotta sekä t&k-palkkausmenoja, pelkkiä omaan t&k-toimintaan liittyviä ostopalveluja ei voi olla. Tosin on tilanteita, joissa esimerkiksi yrittäjäpohjainen mikroyritys harjoittaa t&k-toimintaa ilman palkkausmenoja. Tällöin palkkausmenot lisätään yleisen tason perusteella tilaston eheyden säilyttämiseksi.

Yhteenveto

Tilastokeskuksella ei ole lausuttavaa lakiesityksen varsinaisesta sisällöstä. Yllä mainitut eroavaisuudet t&k-tilaston ohjeistuksen ja lakiehdotuksen eräiden yksityiskohtien välillä saattavat aiheuttaa sen, että yritys raportoi hieman toisistaan eroavat tutkimus- ja kehittämistoiminnan luvut Tilastokeskukselle ja verohallinnolle. Tämä tulisi ottaa huomioon tarpeen mukaan verohallinnon ohjeistuksessa ja mahdollisessa yhteydenpidossa yritysten kanssa.